

Mobiliteitsbrief

mei 2008

voor een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid
10e jaargang, nr 96 - verschijnt maandelijks behalve in juli en augustus

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden.

Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen, gemeente- en provincieraadsleden en volksvertegenwoordigers en alle geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar.

Foto: Peter Van Hoof

Het Pendelplan wil het aantal werknemers dat met de auto naar het werk gaat tegen 2010 met 10% verminderen.

Duurzaam woon-werkverkeer

Het grootste deel van de woon-werkverplaatsingen verloopt alles behalve duurzaam. Onder meer het Pendelplan moet daar verandering in brengen. Ook steden en gemeenten kunnen hun steentje bijdragen.

■ Help de files naar het werk verminderen

In 2000 ging zo'n 70% van de Vlaamse werknemers met de auto naar het werk. Tegen 2010 zou dat nog maar 60% mogen zijn. Dat is de doelstelling van het Pendelplan van de Vlaamse overheid.

Om die doelstelling te halen, moeten 20% meer Vlamingen met de fiets en evenveel met het openbaar vervoer naar het werk gaan. Om in het opzet te slagen, is het absoluut noodzakelijk dat bedrijven maar ook lokale en provinciale overheden zich mee engageren. Via het Pendelfonds kunnen zij bij de Vlaamse overheid subsidies aanvragen om woon-werkverplaatsingen duurzamer te laten verlopen.

Wie kan een aanvraag indienen?

- Individuele bedrijven of groepen van bedrijven die (al dan niet) in dezelfde buurt gevestigd zijn en met mobiliteitsproblemen kampen.
- Lokale en provinciale overheden en andere openbare instellingen die samenwerken met de privésector om het woon-werkverkeer duurzamer te laten verlopen.

Welke projecten komen in aanmerking voor subsidies?

Projecten die concrete maatregelen bevatten om de duurzame mobiliteit in het woon-werkverkeer te bevorderen. Bijvoorbeeld:

- een pendeldienst naar een nabijgelegen knooppunt van openbaar vervoer;
- nieuwe infrastructuur ten voordele van fietsers (fietsenstallingen, douches, ...);
- sensibiliseringscampagnes rond duurzaam woon-werkverkeer;
- een fietshersteldienst;
- een vervoerscoördinator;
- ...

Het bedrag van de subsidie is gebaseerd op de duur van het project, met een maximumduur van vier jaar. De subsidie bedraagt maximaal de helft van de kosten die aan de projectuitvoering verbonden zijn.

Krijgt elke kandidaat subsidies?

Alle ingediende dossiers worden inhoudelijk beoordeeld door de begeleidingscommissie van het Pendelfonds. Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties die zetelen in de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) en vertegenwoordigers van de Vlaamse regering en het Vlaams Ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken. Als het totale bedrag van de goedgekeurde dossiers groter is dan het beschikbare jaarbudget, dan stelt de begeleidingscommissie een rangschikking op. De begeleidingscommissie formuleert een advies naar de minister, die op basis daarvan een beslissing neemt over de subsidiëring.

Praktisch: hoe een voorstel indienen bij het Pendelfonds?

Subsidieaanvragen voor 2009 moeten uiterlijk op 30 september 2008 worden ingediend bij de begeleidingscommissie van het Pendelfonds. Voor ondersteuning bij subsidieaanvragen en de juiste procedure kunt u terecht bij de Provinciale Mobiliteitspunten (zie pagina 4).

Foto: Fietsersbond

Maatregelen voor duurzaam woon-werkverkeer kunnen gesubsidieerd worden door het Pendelfonds.

Meer info en aanvraagformulieren voor subsidies op www.pendelfonds.be of bij de Provinciale Mobiliteitspunten (zie pagina 4).

Bus, trein en fiets winnen terrein in Drongen

■ Twee jaar geleden kwam 89% van de werknemers van het bedrijventerrein Drongen I met de auto naar het werk. Er waren dan ook weinig faciliteiten voor pendelaars en fietsers. Dankzij de grote inzet van de stad Gent en de bedrijven en met de investeringen van het Pendelfonds is het tij langzaam aan het keren.

Het bedrijventerrein Drongen I is de laatste 30 jaar gegroeid vanuit een individueel privaat initiatief, zonder de inbreng van een terreinbeheerder en zonder gestructureerd inrichtingsplan. De stad Gent liet in 2006 een bedrijfsvervoerstudie voor het terrein uitvoeren. Die legde de grootste pijnpunten bloot. Naast problemen met de bewegwijzering, parkeren en filevorming op de autosnelweg bleek er ook op het vlak van duurzame mobiliteit nog veel werk. Het terrein was slecht bereikbaar met het openbaar vervoer en er was onvoldoende veilige fiets- en voetgangersinfrastructuur.

dus 125.000 euro terug. De stad draagt 50.000 euro bij, de rest komt van de bedrijven zelf.”

Max Mobiel voor treinpendelaars

Om de bereikbaarheid van het bedrijventerrein met het openbaar vervoer te verbeteren, breidde de vzw Max Mobiel, die ook werkzaam is in het Gentse havengebied haar diensten uit naar het bedrijventerrein in Drongen. Diana De Cat: “Sinds 2006 rijden de busjes van Max Mobiel tijdens de ochtend- en avondspits 4 keer tussen het station Gent-Sint-Pieters en de verschillende bedrijven van Drongen I. De rit duurt 15 minuten. Momenteel denken we ook aan een pendeldienst naar de stations van Landegem en Deinze. De shuttledienst wordt betaald door de bedrijven. Sommige bedrijven vragen hiervoor een vergoeding aan hun werknemers, anderen bieden de busdienst gratis aan.”

Meer fietspaden

Op het vlak van veilige fietsinfrastructuur op en naar het bedrijventerrein is er nog werk aan de winkel. Hilde De Sutter van de Dienst Economie Gent: “Infrastructuurprojecten vragen altijd wat meer tijd, maar er komt verbetering. Aan het centrale infobord werd al een eerste aanzet gegeven voor het fietspad. Bij de herinrichting van de weg worden de fietspaden verder aangelegd. Er zijn ook plannen voor een doorsteek tussen het doodlopende stuk van het industrieterrein naar de Landegemstraat. Die is enkel bedoeld voor fietsers en voetgangers. Ook hulpdiensten zullen er gebruik van kunnen maken. De doorsteek betekent niet alleen een kortere weg, maar ook een veiligere.”

De informatiebrochure voor werknemers schenkt ook aandacht aan fietsvoorzieningen en openbaar vervoer.

Promotie

In de Week van Vervoering van 2006 organiseerde de stad Gent voor het eerst een actie rond duurzame mobiliteit op het bedrijventerrein in Drongen. Ook vorig jaar werden er verschillende acties georganiseerd. Hilde De Sutter: “Vorig jaar was er een grote wedstrijd waaraan iedereen die op een duurzame manier naar het werk kwam, kon deelnemen. Op het einde werd er een fiets verlost. Ook de komende jaren zullen we campagnes organiseren om duurzaam woon-werkverkeer te promoten.”

➤ **Zie ook:** Mobiliteitsbrief 92, p.3.

“De Shuttlebussen leveren goed werk. We denken zelfs aan een uitbreiding.”

Diana De Cat,
vzw Drongen I

Om de samenwerking tussen de bedrijven te bevorderen, werd de vzw Drongen I opgericht. De vzw krijgt subsidies van het Pendelfonds voor initiatieven op het vlak van duurzaam woon-werkverkeer. Mobiliteitsmanager Diana De Cat, manager van de vzw: “We dienden samen met de stad een subsidieaanvraag in voor het Pendelfonds. De geplande investering voor zaken als een mobiliteitsmanager, campagnes, fietsstallingen werd geraamd op 250.000 euro, over een periode van vier jaar. Uit het Pendelfonds krijgen we daarvan 50%,”

“De nieuwe fietsdoorsteek zal de weg voor fietsers korter en veiliger maken.”

Hilde De Sutter, Dienst
Economie Gent

Verschillende bedrijven plaatsten fietsenstallingen en douches. Deels gesubsidieerd door het Pendelfonds via de vzw Drongen I.

Bij de heraanleg van de wegenis komt er een nieuw fietspad door het bedrijventerrein, centraal is er al een stukje zichtbaar.

Max Mobiel vult de gaatjes

■ **Gentse bedrijvzones die moeilijk bereikbaar zijn met bussen van De Lijn kunnen zich aansluiten bij de vzw Max Mobiel. Hun werknemers kunnen dan shuttlebussen of dienstfietsen van de vzw gebruiken tegen een klein prijsje.**

De Gentse shuttlebussen van vzw Max Mobiel vervoeren zo'n 170 werknemers per dag. "Momenteel zijn ongeveer 40 bedrijven aangesloten. We voeren voortdurend promotie om nog meer geïnteresseerde bedrijven te werven, maar dat is niet zo eenvoudig. Het draagvlak voor duurzame mobiliteit is immers niet bij alle bedrijven even groot," zegt projectmanager Pieter Verduyssen.

Sociale dimensie

De bussen van Max Mobiel pendelen tussen de aangesloten bedrijven en de treinstations in het Gentse. "We bedienen enkel bedrijven

die moeilijk bereikbaar zijn met bussen van De Lijn", verduidelijkt Verduyssen. "We bieden dan ook een aanvulling op het geregeld vervoer, we zijn zeker geen concurrentie."

Elke rit kost 3 euro (+ btw), die wordt rechtstreeks gefactureerd aan de bedrijven. Sommige bedrijven rekenen dit bedrag (deels) door aan hun personeel, anderen nemen de kost zelf ten laste. De Vlaamse overheid subsidieert de kosten van het 'Max Mobiel' - project voor de helft. "Ik moet er eerlijkheidshalve aan toevoegen dat het zonder die subsidie van de Vlaamse overheid erg moeilijk zou zijn om te overleven", geeft Verduyssen toe. "Toch is dit project zeer zinvol. Het heeft ook een sociale dimensie: de shuttledienst kan de drempel voor werklozen verminderen om een job te vinden. Voor sommige mensen is vervoer naar het werk immers geen evidentie."

Foto: Max Mobiel

"Er zijn nog altijd bedrijfsleiders in het Gentse die de Max Mobiel niet kennen. Promotie voeren blijft dus heel belangrijk."

Pieter Verduyssen, projectmanager vzw Max Mobiel.

Fietsen

Naast de shuttlebus biedt vzw Max Mobiel sinds vorig jaar ook dienstfietsen aan. Momenteel zijn er een 40-tal voor langere tijd verhuurd. "Als extra service hebben we ook een beveiligde stalling aan het station Gent-Sint-Pieters en een fietshersteldienst in ons Fietspunt. Een dienstfiets inclusief de service kost 195 euro per jaar."

Foto: Max Mobiel

De vzw Max Mobiel bestaat sinds 2007, de helft van de bestuursleden komt uit het Gentse stadsbestuur.

Vier tips voor wie een shuttledienst wil organiseren:

- Onderzoek eerst of er behoefte is aan een pendeldienst. Dat hoeft niet noodzakelijk met een dure studie. Soms kan een klein proefproject zinvoller zijn.
- Zorg voor financiële ondersteuning, bijvoorbeeld via het Pendelfonds. Anders wordt het te duur en zullen bedrijven en/of werknemers afgeschrikt worden.
- Het project moet voldoende promotie krijgen van bij het begin. Blijf ook regelmatig promotie voeren en wees daarbij inventief.
- De begeleiding van een dergelijk project vraagt veel energie. Voorzie dus voldoende administratieve capaciteit om de praktische zaken te regelen.

Pendelen aantrekkelijker in Londerzeel

■ **Voor werknemers in de bedrijvzones van Londerzeel wordt pendelen met de trein een stuk aantrekkelijker dankzij de nieuwe pendelfietsen aan het station.**

Tegen de zomer komt er aan het station van Londerzeel een Fietspunt met 80 fietsen en een fietsherstelplaats. Pendelaars die met de trein naar Londerzeel komen, kunnen gratis een pendelfiets gebruiken om naar het werk in de nabijgelegen industriezones of het gemeentehuis te fietsen. Het project is een samenwerking tussen de gemeente, de Industriegroep Londerzeel, VOKA en Haviland. De stad betaalt zelf 30 fietsen. Het is immers ook de bedoeling dat hun eigen werknemers er gebruik van maken.

Sneller op het werk

De bedrijvzones liggen op ongeveer 1,5 km van het station. Dat is voor velen net te ver en houdt hen tegen om met het openbaar vervoer naar het werk te komen. Door fietsen aan te bieden, wordt het natraject verkort, waardoor het pendelen met de trein aantrekkelijker wordt. Het project krijgt, gespreid over vier jaar, ongeveer 100.000 euro uit het Pendelfonds. Daarna zou het project zelfbedruipend moeten zijn, onder meer dankzij alternatieve inkomsten via de verhuur van fietsen aan toeristen.

Foto: Jerry De Bie

De infrastructuur voor het Fietspunt aan het station in Londerzeel is er al. Tegen de zomer moeten ook de 80 pendelfietsen er zijn.

Provinciale Mobiliteitspunten Hulp bij woon-werkverkeer

■ **Lokale overheden die vragen krijgen over (duurzaam) woon-werkverkeer kunnen doorverwijzen naar de Provinciale Mobiliteitspunten. Steden en gemeenten kunnen er ook zelf terecht om het eigen woon-werkverkeer beter te organiseren.**

De Provinciale Mobiliteitspunten zijn een initiatief van de Vlaamse overheid, de Vlaamse provincies en De Lijn. Zij geven gratis geïntegreerde informatie over woon-werkverplaatsingen met de nadruk op duurzame vervoermiddelen: stappen, fietsen, openbaar vervoer, autodelen en carpoolen.

Bedrijven en particulieren

Het Provinciaal Mobiliteitspunt is het centrale aanspreekpunt voor bedrijven die vragen hebben over de organisatie van hun woon-werkverkeer. Het Mobiliteitspunt helpt bedrijven onder meer om een dossier op te stellen voor het Pendelfonds. De adviseurs van de back office van het Mobiliteitspunt zorgen tevens voor de nodige ondersteuning en begeleiding bij het uitwerken van mobiliteitsoplossingen. Naast de service voor bedrijven,

beantwoordt het Provinciaal Mobiliteitspunt ook concrete vragen van particuliere klanten over bijvoorbeeld woon-werkverkeer. In het eerste Provinciale Mobiliteitspunt 'Slimweg' in Antwerpen kan dat reeds ter plaatse of telefonisch. De website is consulterbaar voor heel Vlaanderen. De dienstverlening is gratis.

In heel Vlaanderen

Het eerste Provinciale Mobiliteitspunt Slimweg ligt in Antwerpen. Tegen eind 2009 komt er ook in elke andere Vlaamse provincie een fysiek Mobiliteitspunt. De bestaande Mobidesks worden in die nieuwe Provinciale Mobiliteitspunten geïntegreerd. Ondertussen kunnen gemeenten en bedrijven echter al contact opnemen met de mobiliteitsadviseurs van de back office.

Het eerste Provinciaal Mobiliteitspunt Slimweg aan de Rooseveltplaats in Antwerpen ging open op 17 maart 2008.

Contactpersonen bedrijven en gemeenten

- Provinciaal Mobiliteitspunt Antwerpen – Slimweg: Rooseveltplaats 1A, 2060 Antwerpen, 070-345.346, www.slimweg.be – Kaatje De Koninck en Staf Aerts, 03-240.51.30 – 03-240.59.60
- Provinciaal Mobiliteitspunt Limburg: Caroline Krimpenfort en Johnny Vanhove, 011-23.83.83 – 011-23.83.21
- Provinciaal Mobiliteitspunt Oost-Vlaanderen: Tinneke De Caluwé, 09-267.78.28
- Provinciaal Mobiliteitspunt Vlaams-Brabant: Hans Floré, 016-26.75.44
- Provinciaal Mobiliteitspunt West-Vlaanderen: Katrien Vancraeynest, 050-40.35.09

Goed om weten

■ Vlaams Congres Verkeersveiligheid

In mei heeft de zesde editie van het Vlaams Congres Verkeersveiligheid plaats. Thema: de rol van communicatie in een verkeersveiligheidscultuur.

- **Waar:** Vlaams Parlement, Brussel
- **Wanneer:** 23 mei 2008
- **Meer info:** David Van Fraechem, 015-44.61.30, david.vanfraechem@verkeerskunde.be, www.verkeerskunde.be

■ Toolbox Mobiliteitsmanagement

De Toolbox Mobiliteitsmanagement helpt bedrijven en hun werknemers om een eigen vervoerplan te ontwikkelen en openbaar vervoer, collectief bedrijfsvervoer, carpool en fietsen in het woon-werk en zakelijk verkeer succesvol te stimuleren.

Meer info: www.mobiliteitsmanagement.be

■ Coaching gemeentelijk mobiliteitsbeleid

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) bieden een beperkt aantal schepenen een persoonlijke coaching aan voor een beter lokaal mobiliteitsbeleid. De begeleiding bestaat uit drie halve dagen door een ervaren verkeerskundige. Het aantal plaatsen is beperkt.

- **Prijs:** 600 euro
- **Inschrijven:** vóór 19 mei 2008
- **Meer info:** Eddy Klynen – 015-44.65.51 – eddy.klynen@verkeerskunde.be

■ Praktijk- en studiedag Speelweefsel

Hoe kan gezorgd worden voor een openbare ruimte die beleefbaar, bespeelbaar, gevarieerd én veilig is? Hoe kunnen afzonderlijke speelruimtes met elkaar verbonden worden? Het zijn verschillende uitdagingen die gevat worden onder de noemer speelweefsel. Op de praktijkdag 'Speelweefsel' komen ervaringen van steden en gemeenten aan bod.

Workshops belichten verschillende facetten: trage wegen als verbindende elementen, de speelplekken in het weefsel en de ruimtelijke planning, ontwerp, ...

- **Waar:** De Centrale, Gent
- **Wanneer:** 20 mei 2008
- **Meer info:** www.speelweefsel.be

■ Studiedag openbaarvervoerfietsen

In juni organiseert De Lijn een studiedag rond openbaarvervoerfietsen in Brussel. Er wordt nagegaan welke rol de fiets kan spelen in het voor- en natransport van het openbaar vervoer. De openbaarvervoerfiets wordt toegelicht als duurzaam alternatief voor de verplaatsingen in de binnenstad. In de namiddag focust de studiedag zich op leenfietsen voor bedrijven. Leenfietsen maken immers dat werknemers hun openbaarvervoer beter kunnen combineren met de tweewieler.

- **Waar:** Vlaams Parlement, Brussel
- **Wanneer:** 19 juni 2008
- **Meer info:** katrien.weytjens@delijn.be

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid kan uitgewerkt worden i.s.m. andere partners en overheden.

Website: www.mobienvlaanderen.be/convenants/. **Abonnement:** www.mobienvlaanderen.be/ (tijdschriften en nieuwsbrieven). **Redactieadres:** Sandra De Bel, Kluwer, Motstraat 30, 2800 Mechelen, sandra.debel@wkb.be. **Redactieraad:** Dominique Ameele (MOW), Filip Boelaert (kabinet minister Crevits), Erwin Debruyne (VVSG), Stijn Dergent (VSV), Frans Helon (MOW), Willy Miermans (Hogeschool voor Verkeerskunde), Marc Nuytemans (De Lijn), Dirk Verhoeven (MOW), Lieslotte Wackener (kabinet minister Van Brempt). **Verantwoordelijke uitgever:** ir. Fernand Desmyter, departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 4, 1000 Brussel. **Concept en realisatie:** Kluwer. © 2008 Vlaamse overheid Departement Mobiliteit en Openbare Werken.